

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 324/2026-23

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa **POHOTOVOŠŤ, s.r.o.**, Pribinova 25, Bratislava, zastúpeného JUDr. Katarínou Hegedúšovou, advokátkou, Majerníkova 3/A, Bratislava, proti postupu Okresného súdu Prešov v konaní sp. zn. 72Er/6/2015 o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Okresného súdu Prešov v konaní sp. zn. 72Er/6/2015 o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Sťažovateľovi **p r i z n á v a** finančné zadostučinenie v sume **2 500 eur**, ktoré mu **j e** Okresný súd Prešov **p o v i n n ý** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
3. Okresný súd Prešov **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **1 014,41 eur** a zaplatiť ich jeho právnej zástupkyňi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť

1. Ústavný súd uznesením č. k. III. ÚS 324/2026-13 z 21. mája 2026 prijal v celom rozsahu na ďalšie konanie podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavnú sťažnosť sťažovateľa doručenú 16. apríla 2026, ktorou namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2

Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v exekučnom konaní označenom v záhlaví tohto nálezu. Sťažovateľ požadoval priznanie finančného zadosťučinenia 5 750 eur a náhrady trov konania.

II.

Skutkové východiská

2. Napadnuté exekučné konanie, v ktorom má sťažovateľ procesné postavenie oprávneného, začalo na základe návrhu na vykonanie exekúcie spísaného 18. novembra 2014 na exekútorskom úrade. Predmetom exekúcie je vymoženie pohľadávky sťažovateľa z titulu náhrady škody v sume 995,82 eur s príslušenstvom priznanej trestným rozkazom okresného súdu sp. zn. 5T/75/2009 z 28. októbra 2009. Žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie bola doručená okresnému súdu 13. januára 2015. Okresný súd do dňa podania ústavnej sťažnosti o žiadosti nerozhodol. Uznesením z 29. apríla 2026 právoplatným 22. mája 2026 okresný súd zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia, keď lustráciou zistil, že povinný zomrel a dedičské konanie bolo zastavené pre nemajetnosť povinného.

III.

Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ namieta porušenie označených práv nekonaním okresného súdu, ktorý ani po vyše jedenástich rokoch od doručenia žiadosti súdneho exekútora nerozhodol o vydaní poverenia. Pritom v zásade platí, že o udelení poverenia na vykonanie exekúcie rozhoduje exekučný súd v lehote 15 dní odo dňa doručenia žiadosti. Prejednávaná vec nie je právne ani fakticky zložitá, naopak, je súčasťou rutinnej agendy exekučného súdu. Sťažovateľ žiadnym spôsobom neovplyvnil dĺžku konania exekučného súdu. Zbytočné prietahy spôsobil výlučne exekučný súd tým, že o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie dlhodobo nekoná, čím odopiera sťažovateľovi právo domáhať sa núteného výkonu rozhodnutia a udržiava sťažovateľa v dlhodobej neistote.

IV.

Vyjadrenie okresného súdu

4. Okresný súd sa k ústavnej sťažnosti vyjadril tak, že pripojil vyjadrenie sudkyne, ktorá uviedla, že spis jej bol predložený až v apríli 2026 a poukázala na svoje pracovné zaťaženie hlavnými agendami.

V.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

5. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010).

6. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia súdu. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04, IV. ÚS 365/04).

7. Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti zdôrazňuje, že právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov súdom sa vzťahuje aj na konanie o výkon rozhodnutia a rozhodovanie súdu v exekučnom konaní (napr. III. ÚS 15/03), keďže nútený výkon súdnych a iných rozhodnutí vrátane súdnej exekúcie podľa Exekučného poriadku je súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (II. ÚS 143/02, IV. ÚS 292/04) a ústava v čl. 48 ods. 2 takéto konania z povinnosti súdov konať bez zbytočných prietáhov nevyníma. Aj podľa názoru ESLP by právo na súdnu ochranu zostalo iluzórnym, keby vnútroštátny právny poriadok umožňoval, aby konečné súdne rozhodnutie ostalo „neúčinné“ na škodu jednej zo strán. Výkon rozsudku alebo rozhodnutia súdu treba považovať za integrálnu súčasť procesu v zmysle čl. 6 dohovoru (obdobne III. ÚS 15/03, IV. ÚS 551/2013).

8. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou ESLP v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02).

9. Vo vzťahu ku kritériu zložitosti veci ústavný súd konštatuje, že ide o vec, ktorá nevykazuje črty skutkovej či právnej zložitosti a tvorí bežnú súčasť exekučnej agendy všeobecných súdov. Na zložitosť veci nepoukázal vo svojom vyjadrení ani okresný súd. Dĺžka napadnutého konania preto nebola závislá od zložitosti veci.

10. Pri hodnotení správania sťažovateľa v napadnutom konaní ústavný súd nezistil, že by sťažovateľ prispel k predĺženiu predmetného konania. Na druhej strane je však potrebné poukázať na to, že sťažovateľ počas napadnutého konania neurogoval rozhodnutie súdu, ani nepodal sťažnosť na prietahy v konaní predsedovi súdu. Počas konania si teda dostatočne nehájil svoje práva [*vigilantibus iura* (obdobne pozri aj III. ÚS 382/08 a III. ÚS 254/09, I. ÚS 780/2014, I. ÚS 148/2016)]. Na uvedenú skutočnosť ústavný súd prihliadol pri úvahe o primeranosti finančného zadosťučinenia.

11. Tretím kritériom, podľa ktorého ústavný súd hodnotil, či v napadnutom konaní došlo k zbytočným prietahom, bol postup okresného súdu. Vzhľadom na skutočnosť, že povinnosť okresného súdu konať a rozhodovať vo veci sťažovateľa vznikla dorúčením žiadosti súdneho exekútora o vydanie poverenia, relevantné obdobie z hľadiska posudzovania dôvodnosti jeho ústavnej sťažnosti počína januárom 2015. Ústavný súd v danej súvislosti konštatuje, že už samotná skutočnosť, že okresný súd rozhodol o žiadosti súdneho exekútora o vydanie poverenia po vyše jedenástich rokoch od jej doručenia, nie je zlučiteľná s obsahom sťažovateľom uvedených práv, ktorých porušenie namieta. Okresný súd bol počas celej doby absolútne nečinný a z vyjadrenia okresného súdu nevyplýva žiadna objektívna okolnosť, ktorá by túto excesívnu nečinnosť mohla akokoľvek ospravedlniť.

12. K okresným súdom zdôrazňovanému nadmernému pracovnému zaťaženiu hlavnými agendami, ktoré vybavuje prednostne, ústavný súd opakuje svoju stabilnú judikatúru, podľa ktorej otázky množstva vecí, personálne a organizačné problémy súdu nie sú v zásade ústavne významné pre posúdenie toho, či došlo k zbytočným prieťahom v konaní (I. ÚS 55/02, IV. ÚS 84/02). Ústava v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie vecí, a teda vykonanie spravodlivosti bez zbytočných prieťahov. I keď nie všetky nástroje na vyriešenie tzv. objektívnych okolností sa nachádzajú v dispozičnej sfére vedenia súdu či konajúceho sudcu, nemožno systémové nedostatky v oblasti výkonu spravodlivosti pripisovať na ťarchu účastníkov súdneho konania (pozri napr. I. ÚS 119/03).

13. Pri zohľadnení celkovej dĺžky konania a nečinnosti okresného súdu pri rozhodovaní o vydaní poverenia pre súdneho exekútora ústavný súd dospel k záveru, že postupom okresného súdu došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj jeho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

14. Vzhľadom na to, že o žiadosti o udelenie poverenia okresný súd právoplatne rozhodol, ústavný súd osobitný príkaz adresovaný okresnému súdu konať bez zbytočných prieťahov neformuloval (bod 4 výroku nálezu).

15. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti žiadal priznať finančné zadosťučinenie 5 750 eur so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

16. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04). Ústavný súd považoval v okolnostiach danej veci za primerané priznať sťažovateľovi finančné zadosťučinenie 2 500 eur, ktoré mu je okresný súd povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu (bod 2 výroku tohto nálezu). V prevyšujúcej časti požadovaného finančného zadosťučinenia ústavný súd ústavnej sťažnosti nevyhovel (bod 4 výroku tohto nálezu).

VI.

Trovy konania

17. Ústavný súd priznal sťažovateľovi podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde náhradu trov konania v sume 1 014, 41 eur v súlade s vyhláškou Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov [§ 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 13a ods. 1 písm. a) a c), § 16 ods. 3 a § 18 ods. 3 vyhlášky], a to za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie sťažnosti ústavnému súdu) vykonané v roku 2026. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2026 je 396,50 eur a hodnota režijného paušálu je 15,86 eur. Ústavný súd vypočítanú náhradu trov sťažovateľa zvýšil podľa § 18 ods. 3 vyhlášky o daň z pridanej hodnoty, pretože právna zástupkyňa sťažovateľa je platiteľom tejto dane.

18. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný uhradiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 Civilného sporového poriadku) označenej v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu (bod 3 výroku nálezu).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. júna 2026

Robert Šorl
predseda senátu